

A rural landscape featuring a dirt path that curves through a green field. In the background, there are several trees with autumn foliage in shades of yellow and orange. A white building with a thatched roof is partially visible behind the trees. A rustic wooden fence runs along the right side of the path. The sky is bright and clear.

*Slægtsforskning
uden
kirkebøger og folketællinger*

Uden hverken Kirkebøger eller Folketællinger

er det = ?

Disposition

- Hvad handler aftenens foredrag om?
- Hvad karakteriserer det at arbejde uden kirkebøger og folketællinger?
- Hvordan gør man?
- Kilder, eksempler
- Afslutning

Hvad handler aftenens foredrag om?

Hans Larsen

Bevaret fra
1680

**HVORDAN FINDER VI HANS'
FORÆLDRE???**

Dør 1700
i en alder
af 70 år

Hvad karakteriserer det at arbejde uden kirkebøger og folketællinger?

For at forstå det
anderledes, må vi forstå
det **NORMALE**

Hans Sørensen
Født 1874

Identificeret i
kirkebogen for Boeslunde
sogn

Videre til
FOLKETÆLLINGEN
1870 (1880)

Overblik

Fødested for Hans'
forældre

Folketællingen fortæller,
at begge forældre er født
i Vemmelev sogn,
Begge er 24 år, det vil
sige født ca.1846

Søren Nielsen

Else Madsdatter

I Vemmelev sogns kirkebog er SØREN DER IKKE
Men ELSE ER DER

Vi er hele tiden
blandt GODE
venner

Navn		Residens	
Navn eller Efternavn	Navn	Residens	Residens
...	...	...	...
...	...	...	...
...	...	...	...
...	...	...	...

Optegnelse

Metallet m. v., i *Rindby* Sogn under *Falsø* Herred (eller Birk),
i *Halsbø* Amt, den 18de Februar 1834.

Navn eller Efternavn Ravne, med Anførelse Gaarde, Huuse o. s. v.	Samtlige Personers Navne i hver Gaard, hvert Huus o. s. v.	Saltes Personer Tilber. det levende Tilberes Nat Ibrøget.	Gift, Ugift, Enkemand eller Enke.	Personernes Titel, Embede, Forretning, Haandvaark, Rættingsfori, Stilling i Familien eller hvad de leve af.
<i>Rindby</i>	Otto Holtengaard	11	gift	Læge og Legeapotecar
<i>Rindby</i>	Anna Kristine Lange	61	gift	husv. hustru
	Johanne Kristine Sam (enke) Holten	28	ugift	husv. hustru
	Nicolai Seidelin Borch	27	gift	Capellan pro persona
	Lars Peter Louwison	26		
	Pt. Christian Thort	17		
	Hansen Jacobs Datter	23		
	Kristine Niels Datter	25	ugift	Grunfæstede.
	Lou Christiane Luth.	27		
	Hansen Niels Datter	14		
	Hansen	40	gift	hustru
	Hansen	11		

Enkel, forståelig
systematik

Passer perfekt i vores afsæt i sognet som enhed

Hoved liste.

Udtogsliste paa Folketallet den 1de Februar 1890 i 2 Gaarde og 3 Huse i A. B. C. D. E. F. G. H. I. J. K. L. M. N. O. P. Q. R. S. T. U. V. W. X. Y. Z. Amt.

(Her optages ikke de Personer, som Optælling i Sognet ikke er anerkendt, se Tilleggsliste A, og af hvilke de af Indvognede Personer, som udfordres ved Forsættelse til Sognet, se Tilleggsliste B.)

Og gode venner kan man altid regne med

Kilderne er forudsigelige

KILDERNE

Vi får det, vi har brug for

Bredere kombination som "skal passe" /hele familier

Vi får oplysninger om fødesteder og slægtsrelationer

Vi søger efter informationen på det tidspunkt, hvor begivenheden rent faktisk foregår

Vi finder typisk vores svar i én kilde

ARBEJDSMETODE

Det var forudsigeligt

Og hvad der er meget, meget
vigtigt:

OG: Det negative svar om Søren tillader os at gå videre til en anden geografisk enhed.

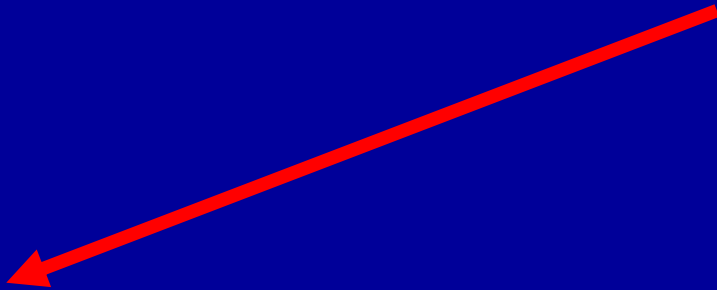
Folketællinger og Kirkebøger:

Enheden er SOGNET

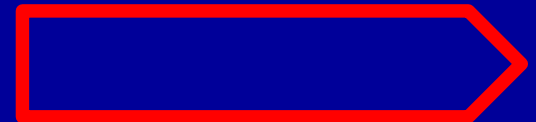
Karakteriseret ved at de er fuldstændige kilder for den enhed de registrerer

Ådernes Navne, samt Gaardens a Huusenes No. saaaq anslærnes atal.	Personernes fulde Navne ubi enhver Familie.	Hvad enhver Person er ubi Familien, samt om Værne ne ere agte eller uegte, af ferste, andet eller hvilket Egetskab.	Personenes Alder, det løbende Alders Aar iberegnet.	Ligvæ eller Blov og hvorofte de have været i Egetskab eller Enkelskab.	Personenes Titel, Embede, Forretning, Haandværk eller Drænings-Vel.	Summa paa Folketallet vel i hver Gade især, i den heele Bøe tilsamme
1762 A	1762 A	Sosbonde	62	Gift 2 ^{de} Gang	Notkan.	
	1762 A	Sosbonde	55	Gift 1 ^{de} Gang		
	1762 A	Sosbonde	18			
	1762 A	Sosbonde	14	Ugift		
1762 A	1762 A	Sosbonde	62	Gift 1 ^{de} Gang		
	1762 A	Sosbonde	61	Gift 1 ^{de} Gang		
	1762 A	Sosbonde	60	Gift 1 ^{de} Gang		
1762 A	1762 A	Sosbonde	10	Ugift		
1762 A	1762 A	Sosbonde	60	Gift 1 ^{de} Gang		
	1762 A	Sosbonde	46	Gift 1 ^{de} Gang		
	1762 A	Sosbonde	12			
	1762 A	Sosbonde	10			
	1762 A	Sosbonde	8	Ugift		
	1762 A	Sosbonde	7			
	1762 A	Sosbonde	4			
	1762 A	Sosbonde	35	Ugift		
1762 A	1762 A	Sosbonde	40	Gift 1 ^{de} Gang		
	1762 A	Sosbonde	9	Ugift		
	1762 A	Sosbonde	4	Ugift		
	1762 A	Sosbonde	82	Gift 1 ^{de} Gang		
	1762 A	Sosbonde	72	Gift 1 ^{de} Gang		
1762 A	1762 A	Sosbonde	32	Gift 1 ^{de} Gang		
	1762 A	Sosbonde	31	Gift 1 ^{de} Gang		
	1762 A	Sosbonde	1			
	1762 A	Sosbonde	9	Ugift		
1762 A	1762 A	Sosbonde	56	Gift 1 ^{de} Gang		
	1762 A	Sosbonde	44	Gift 1 ^{de} Gang		
	1762 A	Sosbonde	22			
	1762 A	Sosbonde	18			
	1762 A	Sosbonde	9	Ugift		
	1762 A	Sosbonde	12			

Men hvad nu hvis?

Hans Sørensen var født ca. 17⁷⁴
og vi IKKE havde hverken
Folketællinger eller Kirkebøger

Kilderne er IKKE
forudsigelige

Jeg har en ane født 1832

Jeg finder en
kirkebog fra 1832

Jeg har en ane fra
ca. 1681

Det eneste jeg kan
finde er et mandtal
fra 1695

Vollested Dogn.
og Bye.

Freifost til aar 1700.

Anders Amundsen	-
Lauis Lauridsen	-
Egertsen Janssen	-
Helands Janssen	-
Husmænd.	
Olof Klaaring	-
Olaus Janssen	-
Egertsen Koff	-
Klaarius Luning	-
Høyerbye.	
Jans Egertsen	-
Jans Lauridsen	-
Jans Amundsen	-
Jans Egertsen	-
Husmænd.	
Jens Lauridsen	-
Karl Dunsen	-
Karlbo. Anders Klaaring	-
Jørgen Jacobsen	-
Ab. Klaarius Olsen	-
Eroelbye.	
Jens Christoffersen	-
Ab. Peterse Janssen	-
Anders Thomassen	-
Ab. Andrii og Jens	-

Kilderne er IKKE forudsigelige

Vi får ikke, det vi har brug for

Vi får meget let et usikkert svar

Vi arbejder primært med enkelt-personer

Vi får IKKE relevante oplysninger om slægtsrelationer

Vi får IKKE oplysninger om fødesteder

Vi får IKKE informationen på det tidspunkt, hvor begivenheden rent faktisk foregår

Vi skal typisk stykke vores svar sammen gennem flere kilder

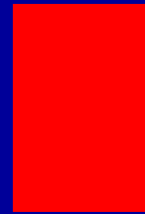
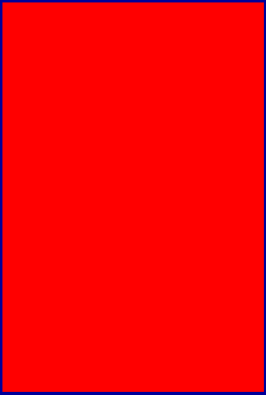
OG

Hvis vi ikke finder noget, kan vi

IKKE

*tillade os at gå videre til en
anden tilsvarende enhed*

Enheden i kombination
med dækningsgraden -
det helt store problem

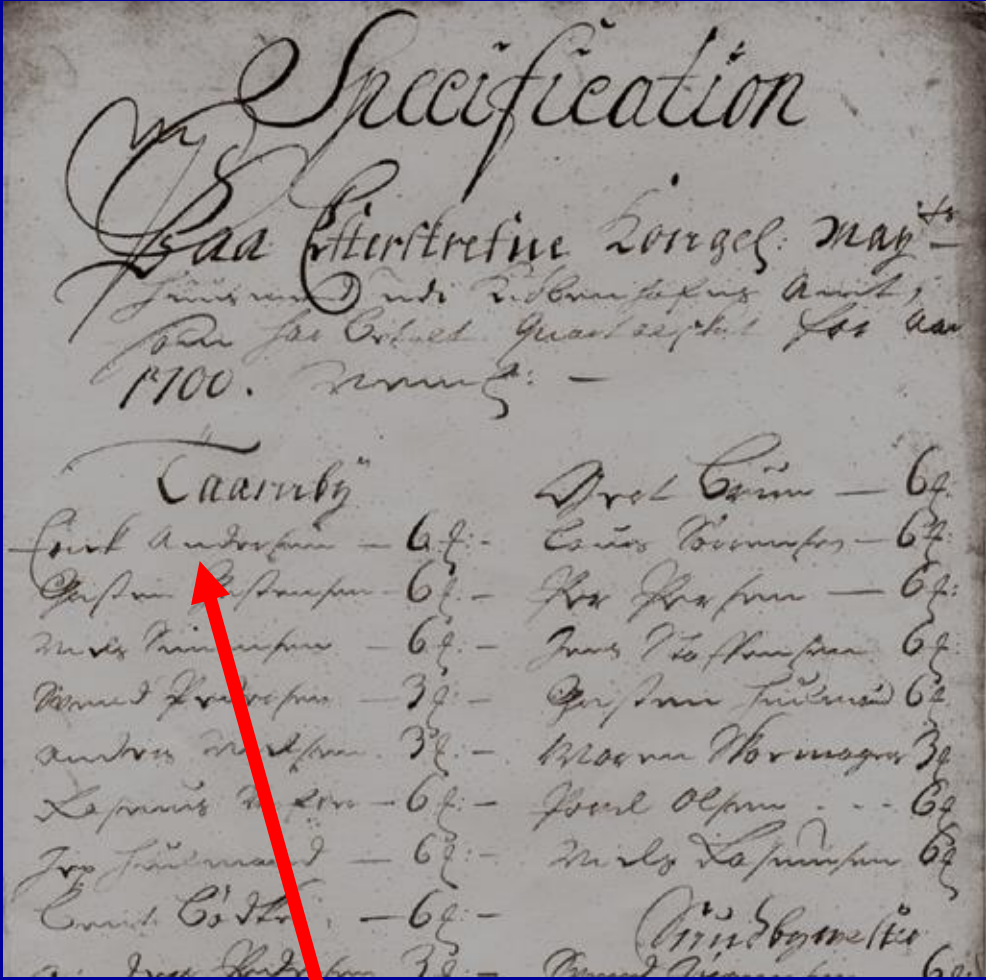
OPSLAG I JORDEBOGEN

I Bjælkerup har
Gjorslev og
Universitetet gods

Liged og Læst.		Land -		Liged										Liged		Liged		Liged		Liged		Liged	
And	And	And	And	And	And	And	And	And	And	And	And	And	And	And	And	And	And	And	And	And	And		
And	And	And	And	And	And	And	And	And	And	And	And	And	And	And	And	And	And	And	And	And	And		
1	Olaf Lorenzen	1818	8.62.477																				
2	Rasmus Rasmussen	1822	8.62.478																				
3	Lars Rasmussen	1824	8.62.479																				
4	Hans Nicolai Hansen	1821	5.62.480																				
5	Anders Nielsen	1823	2.7.5.28																				
6	Hans Petersen	1819	5.7.1																				
7	Nils Nielsen		2.7.2.3																				
8	Peder Rasmussen	1816	2.7.2																				
9	Lars Rasmussen	1825	2.7.2.3																				

Eftersom det her er jordebogen fra Gjorslev gods vi ser i, er det altså kun bønder fra dette gods vi ser her

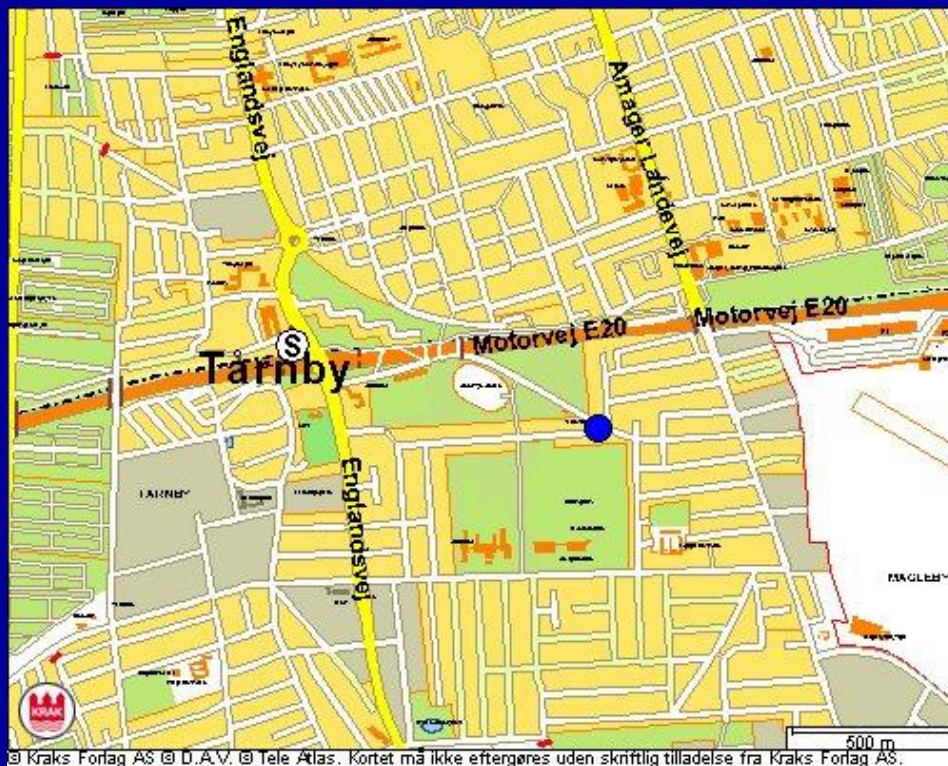
Kbhs amt. Bilag
til Kontributions
regnskab 1700

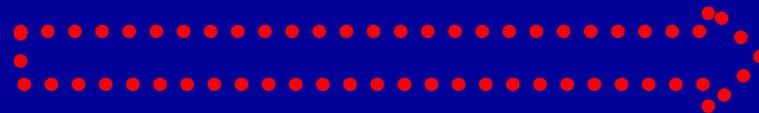
Specifikation på de
Husmænd i Kbhs
amt der har betalt
Quartalsskat
for aar 1700

Erik Andersen, Taarnby

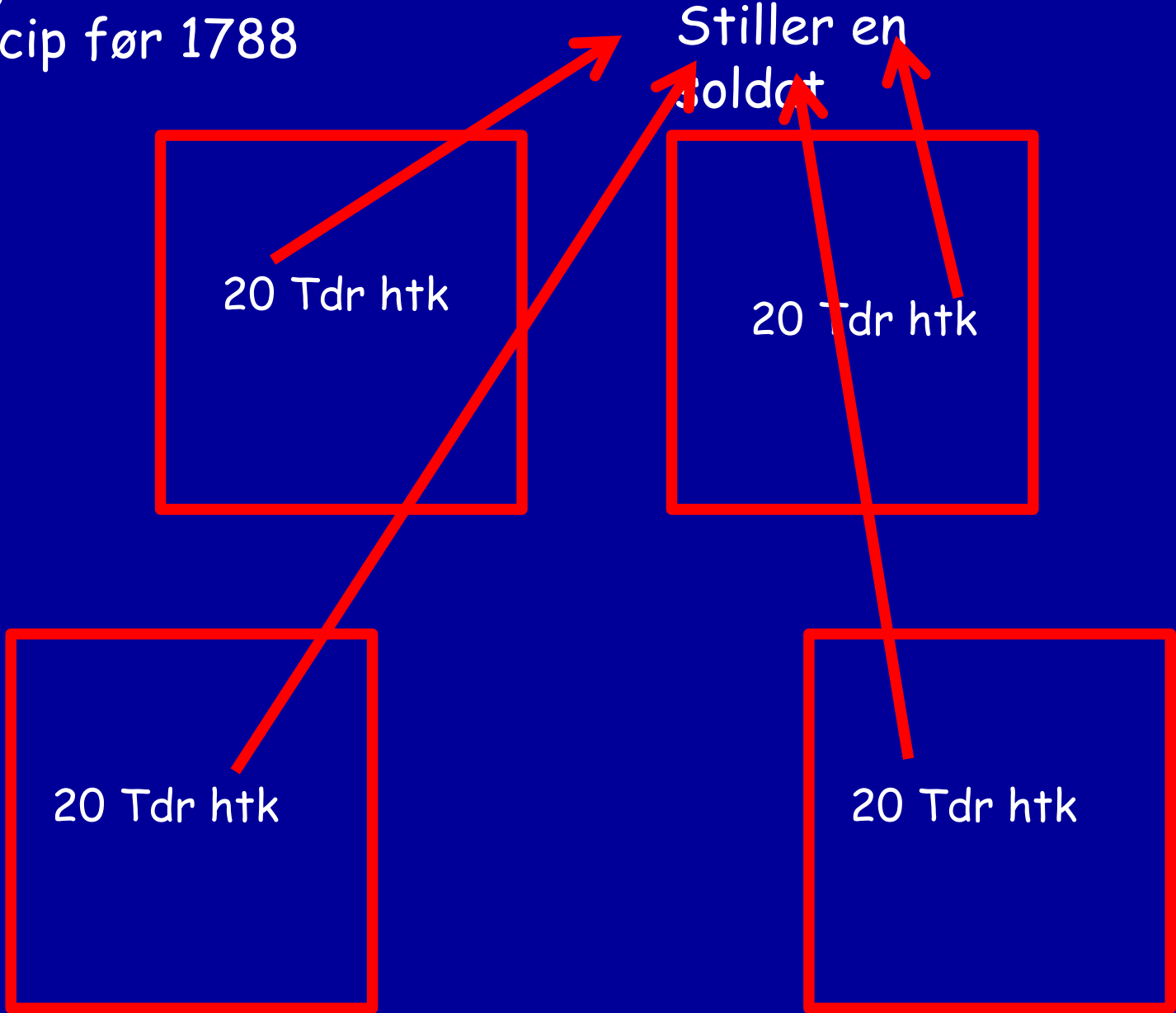
Vi får at vide, at en person ved navn Erik Andersen fra Taarnby betaler Quartalskat for år 1700

Anderledes - eksempler:

Lægdsruller

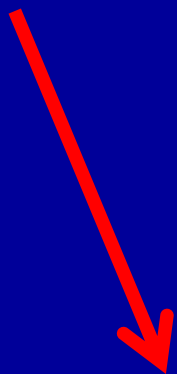
Lægdsruller
Princip før 1788

Lægdsruller efter
1788, princip

Hvis du opfylder
bestemte kriterier

Ophav
Alder

Skal du som
udgangspunkt være
soldat

Hvordan gør man?

Det vi er vant til at
gøre

Direkte til biddet

Forudsigeligheden

HVIS DE GØR NOGET
UFORUDSIGELIGT - SÅ
ER VI PÅ SKIDEREN...

Helt afgørende

Tilsyneladende er der ikke noget

vaer beredt

Få det hele serveret

Vi skal selv finde kilderne

Folketællingen 1787:

Rasmus Rasmussen, bonde,

62 år gammel

Hustrue

1 datter med uægte barn

2 tjenestefolk

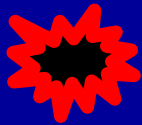
Der må opstilles TIDSLINJER

Far født ca. 1700

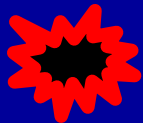
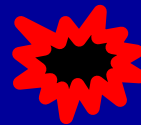
Tidslinje - voksen

Født ca. 1725

Far svagelig ca. 1760

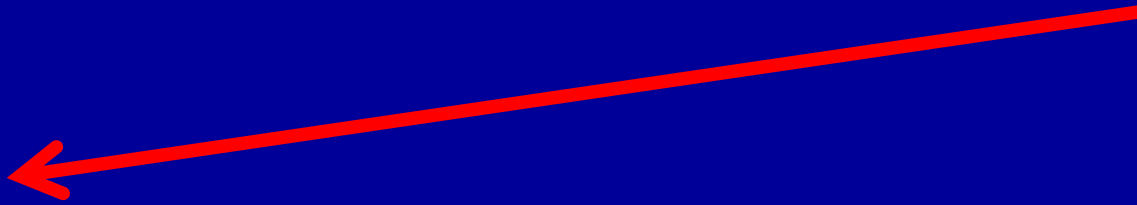

Fæsteoverdragelse
/Skøde /afgår ved
døden

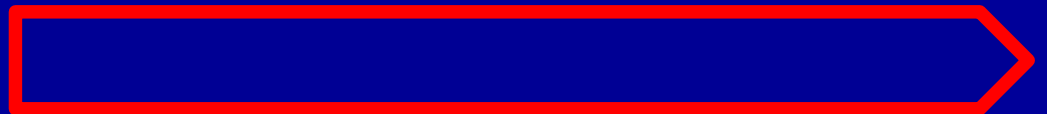

1787 - 62 år gammel

Kronborg amtsstue. Fæsteprotokol 1754-1796

Rasmus Rasmussen fæste den Gaard
som Faderen Rasmus Nielsen
formedelst sin og Hustrues Alderdom
og Svaghed til hannem godvillig
afstaaed.

Oplysninger om
slægtsrelationer i kirkebogen
er ofte i forbindelse med dåb

I meget af det kildemateriale, der er til rådighed UDEN
kirkebøger og folketællinger, forekommer oplysninger om
slægtsrelationer, når de involverede er **voksne**

Arbejde

Skifte

Det betyder, at vi generelt skal vide mere om
personernes liv i det hele taget for at kunne
identificere

Tidslinjer med fastlæggelse af tidsrum for

- Sandsynligt livsforløb
- Hvornår kan vedkommende tænkes at flytte hjemmefra /Starte for sig selv
- Voksen
- Gammel

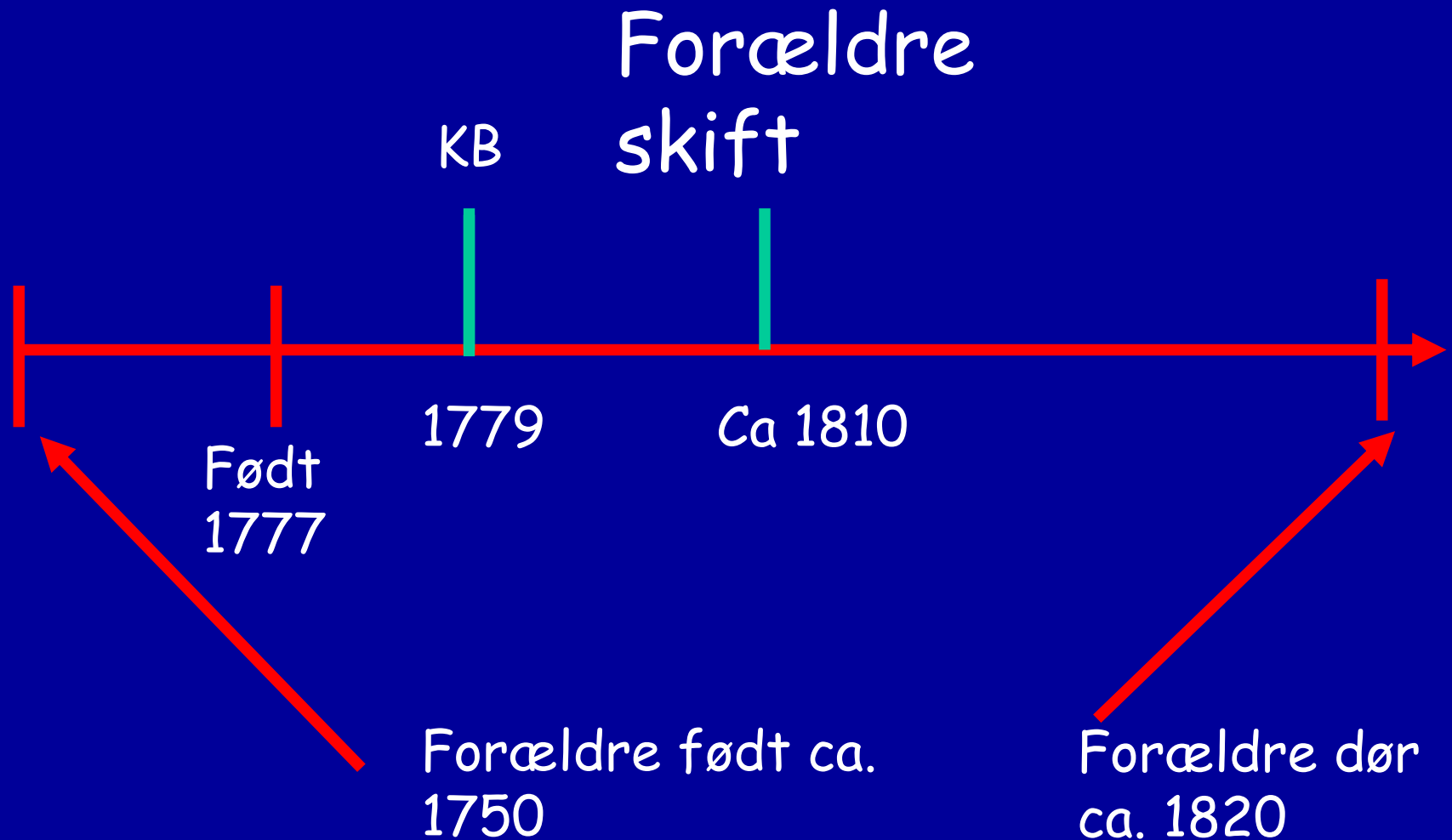
Ejer/fæste ændring

Skifte

Når der indtræder en
ændring - en forandring

Aftægt

Karen Christensdatter født 1777

Specification

Over af *Waaers*
Sessionen d. 25de Martij anno 1755

Kjøbenhavns
Distrikt
Avidovre Sogn
og bye

Waaers
Hartorn
Kjøbenhavn

1. Poul Nielsen fri have bevilget
Niels Jørgensens fradøde gaard,
ægte Enke 10 52 10

Specifikation over
udstedte
Fæstebreve,
Vaaerssessionen

2. Peder Hansen vedværende Dra-
goun, bevilget d. 17de Junis 18de 11.
Anders Andersen godvillig af-
saar, saar aarlig Enke
valde Enke M^{de}.

3. Jørgen Rasmussen bevilget
d. 17de Junis 18de 11. Peder Jørgensens
Luk godvillig afsaar, saar
aarlig Enke M^{de}.

4. Rasmus Rasmussen for sin
gaardmand i Hvidovre, bevilget
Luk godvillig afsaar, saar
aarlig Enke M^{de}.

Poul Nielsen, fri
Karl, bevilget
Niels Jørgensens
fradøde gaard,
ægte Enke.

Eksempel: Kirkebogen i et sogn bevaret tilbage til 1778

Hans Nielsen
født og
identificeret i
kb født/døbt
1780

I kirkebogen får vi
oplysning om i
hvert fald Hans
Nielsens far:

Niels Olsen

Hvordan kommer man videre bagud?

Sandsynligt livsforløb for
Niels Olsen i forhold til
det vi allerede kender

Niels Olsen født ca. 1750

Hans Nielsen født 1780

Skifte efter Niels
Olsen død fmt
1810 /1820

Niels Olsens kone og
evt. andre børn og
måske ældre på aftægt

Hvornår er det sandsynligt at Niels Olsen starter for sig selv og er VOKSEN

Mellem 1775 og 1810

Det vil i dette tidsrum, vi skal lede efter kilder om OVERTAGELSE

Specification

Paa Lønningstjenestur som færdig betalt skud
fallende af sig paa dets konungat med
Konger for anno 1699.

	Lieg	Bing	Gaure
	£ s d	£ s d	£ s d
<i>Jvidovre</i>			
Christen Romand...	7: 18	5: 3	7: 18
Ole og Bru	---	3: 2	---
Johann Christen	---	1: 6: 3	---
Johann Nicol Bru	---	1: 6: 3	---
<i>Wigervad</i>			
Mads Lars Bru	7: 7: 2	1: 6: 2	7: 7: 2
Nicolaus Bru	7: 7: 2	1: 6: 2	7: 7: 2
Carlo Olf Bru	7: 7: 2	1: 6: 2	7: 7: 2
Johann Nicol Bru	7: 7: 2	1: 6: 2	7: 7: 2
Johann Nicol Bru	7: 7: 2	1: 6: 2	7: 7: 2
Johann Nicol Bru	---	1: 6: 2	---

Udskrift af
Matriklen 1688

Jordebog 1714 = 26 års afstand

Proprietari	Sogn	Hæder	Skatte	Andet
Th. Christen Hansen	Taars Sogn	10	5	2
H. Christen Hansen	Taars Sogn	5	2	2
H. Christen Hansen	Taars Sogn	11	2	1
J. Christen Hansen	Taars Sogn	10	5	2

Proprietari	Sogn	Hæder	Skatte	Andet
Th. Christen Hansen	Taars Sogn	10	5	2
H. Christen Hansen	Taars Sogn	5	2	2
H. Christen Hansen	Taars Sogn	11	2	1
J. Christen Hansen	Taars Sogn	10	5	2

Tilforn....

Taars sogn, Musse herred,
Maribo amt

Fkt 1801-1834

Identifikationer

- 1778
Hartkornsspec
  - Hans Madsen
  - Ole Michelsen
Erreboe
  - Rasmus Ømand
  - Ole Gregersen
- 1788
Hartkornsspec
  - Hans Hiulmand
  - Ole Erreboe
  - Rasmus Ømand
  - Rasmus
Hemmingsen

Sammenholde kilder

- Navn
- Rækkefølge
- Hartkorn
- Nummerering (identifikator)
- Stilling
- Geografi
- Andre supplerende oplysninger

De tre Jordejere. Snoldelev Sogns Jorder synes ved Slutningen af Middelalderen at have været delt mellem tre store Jordejere: *Kongen, Kirken og Adelen*. Før Reformationen 1536 har de fleste Bøndergaarde rimeligvis tilhørt Kirken, altsaa Roskilde Domkirke eller maaske Bispestolen. Bønderne har da været Fæstere, enten Landboer eller Gaardsæder, paa de Gaarde, der laa under Bispestolen, hvis Hovedgaard var Bistrup. Landboen var en Fæster, som ydede Landgilde for Brugen af Gaard og Jord. Gaardsæden derimod havde Bopæl paa en Gaard uden Brugsret til Jorden.

Ved den Ændring i Samfunds- og Ejendomsforholdene, som Reformationen førte med sig, blev Kirke- og Bispegodset i stor Udstrækning inddraget af Kongen, blev Krongods.

Dette skete ogsaa med Bistrup, som i Tidsrummet 1536—1661 laa under Roskildegaards Len. I dette Tidsrum synes det meste af Sognet at have været Krongods, medens kun 7 à 8 Gaarde har ligget under Roskilde Domkirke eller Domkapitlet.

Kun nogle faa Gaarde har været i Hænderne paa Adelsmænd, men er ved Mageskifte overgaaet til Krongodset, idet baade Kongen og Adelen i denne Periode var interesserede i saadanne Magelæg af deres Strogods for at afrunde deres Besiddelser og samle Gods i de Egne, der var bekvemst for dem.

Af saadanne Magelæg kan nævnes følgende: 1543 faar Kongen ved Mageskifte med Knud Gyldenstjerne til Thimgaard i Vestjylland en Gaard i Hastrup. 1573 faar Kongen paa samme Maade af Otto Banner til Asdal i Vendsyssel en Gaard i Snoldelev, og endelig 1623 faar Kongen endnu en Gaard i Snoldelev ved Mageskifte med Rentemester Sivert Becks Enke, Lisbeth Bille til Førsløv.

Eksempler på sognehistoriske fremstillinger med oplysninger om gårde mm

Matr. Nr. 4 a. Gersagergaard. Fæstegaard under Bidstrup Gods og købt til Selveje i 1909. Hrtk. 1808: 7 Tdr. 2 Skp. 2 Fdk. 0 Alb., Hrtk. 1844: 12 Tdr. 7 Skp. 0 Fdk. 2 Alb., Hrtk. 1964: 2 Tdr. 0 Skp. 1 Fdk. 2 Alb.

1. Rasmus Larsen		
2. Lars Rasmussen	1. Januar 1718	Forgængerens Søn
3. Peder Hansen	20. Februar 1730	Forgængerens Svoger
4. Hans Pedersen	22. December 1766	Forgængerens Søn
5. Lars Nielsen	17. April 1773	gift med Forgængerens Enke
6. Peder Hansen	17. November 1798	Forgængerens Stedsøn
7. John Hansen	31. December 1812	gift med Forgængerens Enke
8. Hans Pedersen	31. December 1823	Forgængerens Stedsøn
9. Ole Jensen	21. September 1836	gift med Forgængerens Enke
10. Hans Olsen	4. Februar 1876	Forgængerens Søn
11. Christian Vilhelm Gustav Jørgensen	16. Oktober 1909	
12. Hans Oluf Hansen	27. August 1910	
13. H. C. Andersen og Bertha Guldbrandsen	16. Januar 1919	
14. Rasmus Peder Rasmussen	12. Januar 1920	
15. Peter Christian Petersen	26. November 1920	
16. Hans Christian Jørgensen	6. Juni 1921	
17. Erik Hansen	4. April 1950	

FYNS AMT	Herred:	Kommune:	Sogn:
	Båg	Årup	Orte

STATISTIK

1
Areal: 513 ha, heraf opdyrket 1688: 27%.

Tønder hartkorn	1664	1688	1844 ¹	1903
	59	34	68	

Bebyggelsesenheder:

	1600	1664	1688	1774	1844 ¹	1903 ¹
Gårde:	6*	8	7	8	10	15
Huse:	7	8		13		
Huse m/ jord:			1		20	28
Huse u/ jord:			6		2	25
I alt:	13	16	14	21	32	68

Størrelsesfordeling i tønder hartkorn:

	1-4 tdr. htk.	5-8 tdr. htk.	8- tdr. htk.	Gennemsnit
(50) 1664	2	2	4	7,4
(86) 1688	1	6		4,7
(80) 1844	8		2	4,3
(60) 1903	10	2	3	4,6

Folketal:

	1787	1845	1901
Voksne:			
Børn:			
I alt:			

Opgørelse
over
enheder

85 SKEMA 3

STORSTRØMS AMT	Herred: Falsters Sønder	Kommune: Nykøbing F.	Sogn: Systofte	Ejerlav: Hullebæk
----------------	----------------------------	-------------------------	-------------------	----------------------

STATISTIK:

	ca. 1250	1662	1688	1844
Dyrket areal:		94,5	222,5	329
Tønder hartkorn:		53	46,49	39,4

Opdykningsprocent 1682 (1844 = 100): 67,6 %

BEBYGGELSESENHEDER:

	1610	1662	1682	1787	1844	1903
Gårde:	11	11	11	9	8	11
Huse med jord:				7	5	3
Huse uden jord:	1	1	1		1	4
I alt:	12	12	12	16	14	18

FOLKETAL:

	1787	1845	1901
Voksne:	47	47	62
Børn:	20	31	23
I alt:	67	78	85

BESIDDELSESFORHOLD:

	Kronen		Hovedgårde, Private		Kirker,Stif- telser,Uni- versitet,Pg.		Selvejere		
	gårde	huse	gårde	huse	gårde	huse	gårde	huse	i alt
1662:	8	1			3				12
1688:	6	1			5				12
1766:			9	4					13
1844:			7	6			1		14
1903:			1	2			10	5	18

Bemærkninger:
I 1662-matriklen nævnes en øde og afbrudt mølle.
1 mølle på 1888- og 1904-kortet.

Eiendommen

Det statslige jordegods, som oprindeligt hørte til præstekaldet i Køng, bestod primært af præstegården samt et boelsted i Gummerup (nr. 186, *Sjovæstholm*). Sidstnævnte blev i 1660 mageskiftet med en ødegård i Køng (den senere nr. 22a), som skiftende præster derefter havde i fæste under *Søby Søgård* indtil o.1700. En stor del af præstegårdens jord blev udstykket til småbrug og byggegrunde i byen fra 1845 og fremefter.

Præstegården ligger på sin oprindelige plads ved Køng kirke. Den gamle gård brændte i 1730. Stuehuset blev nyopført i 1874, og en del af det gamle bygningstømmer blev genbrugt i lade til Gummerup nr.4a, *Boelbjerggård* (*Riss 2007).

Præstegården tilhørte 2 verdener. Langt op i tiden var præsten bonde blandt bønder, og landbruget var hans vigtigste indtægtskilde. Men socialt tilhørte han et af højere lag, som myndighedsperson og medlem af det borgerlige Danmark. I det følgende er præstegården omtalt efter samme mønster som byens bøndergårde – dvs. først milepæle i det statslige ejerforhold og dernæst rækken af besiddere/præster med vægt på stægtsforhold og evt. fast ejendom i personligt eje. Einbedsforhold er kun berørt sporadisk.

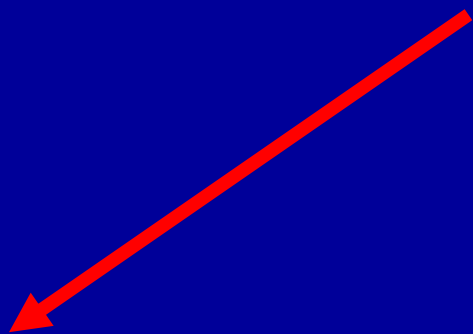
Porten til den gamle Præstegård 1916 (*foto: Glamsbjerg lokalhistoriske Arkiv).

Præstegården 2007 (*foto: Gitte Assarsson).

Fra stor samling
på Landsarkivet
i Odense over
Gårde i Køng
sogn

Anebeviset

Også et vigtigt perspektiv

Hvilke krav stiller vi til anebeviset?

Identifikation

Kilder, eksempler

Oeder

Erindringer til Vedkommendes behagelige Efterretning ved Efterforskningen af Ægteparrenes, samt Enkemændenes og Enkernes Tal, med videre.

- Hos Ægteparrene antegnes Mandens Navn (Fornavnet eller Döbe-Navnet behöves ikke), hans Stand, Betjening eller Character, og Nærings-Vey; Hustruens Navn behöves ikke, men om Begge meldes, om det er enhvers förste, andet eller tredje Ægteskab, m. v. og Begges Alder.
- Antegnelsen skeer egentlig paa det Sted, som er et hvert Parres sædvanlige Opholds-Sted og Boepæl, hvor det holder Disk og Dug, men findes der Ægtefolk, vare sig Manden eller Konen alleene, eller begge samlede, uden for deres sædvanlige Boepæl, den Stund Efterspörfelen hos demnem skeer, saa antegnes de vel ogsaa, men ikkun som nærværende paa den Tiid, og deres rette Boepæl nævnes derhos.
- Hos Enkemand antegnes ligeledes Navnet, Alderen, Standen, Nærings-Veyen; om de haver været gift een eller flere gange; og hvor længe deres nærværende Enkestand har varet, samt om de ved den sidste Kones Död havde uopdragne Börn?
- Ligeledes antegnes hos Enker den sidste Mands Navn og Stand, hendes Alder, hendes Næring, enten af egne Midler, eller Handtering, eller af Pension af den Kongelige Cassé, eller af en og anden Enke-Cassa, eller, om hun er fattig, af nogen Anstalt for de Fattige, om hun har været gift een eller flere gange, hvor længe hun i nærværende Enkestand har levet, om hun ved den sidste Mands Död har havt uforfærgede Börn og hvor mange?
- Antegnelsen af Enkemænd og Enker skeer ligeledes paa deres sædvanlige Boepæl, men skeer Efterspörfelen hos nogen uden for samme, saa antegnes begge Steder, det nærværende Opholds-Sted og den rette Boepæl.
- Da Hensigten af denne Efterspörfel sigter til det almindelige Beste, og til en grundig Enke-Cassés Indretning, saa ventes hos de Spørgende og hos de Adspurgte Velvillighed til at forskaffe og give nöyagtig og tilforladelig Oplysning.
- Naar den trykte Formular, som vedkommende, der anstiller Efterspörfelen, meddeeles, ikke forslaaer til at rumme derpaa den heele Liste, vilde de behage selv at indrette og efter nærværende Formular at lineere samt med Bogstavene A, B, C, &c. at betegne de til Listernes Fuldstændighed behövende Blade Papiir, og samme til den trykte Formular at vedhefte.

Liste over Ægteparrene. I Colonnen A antegnes Mandens Navn, i B hans Stand og Nærings-Vey, i C hans Alder, i D, om det er hans förste eller andet, eller tredje Giftermaal, i E Hustruens Alder, i F, om det er hendes förste, eller andet, eller tredje Giftermaal.

A	B	C	D	E	F
von Störcken	hans 100. sk. kongl. Pension von d. h. G. Casjen.	36	1 ^{te}	50	1 ^{te}
Weisenberg	Premier Lieutnant i den 1 ^{te} hollandske Infanteri	38	1 ^{te}	30	1 ^{te}
(C) Fabricius	Actuar i Sjæsb. i Tjerslev	38	3 ^{de}	40	1 ^{te}
Ole Mortensen		39	1 ^{te}	48	2 ^{de}
Jasmius Jensen		82	1 ^{te}	64	1 ^{te}
Nicolaus Jensen		62	2 ^{de}	31	1 ^{te}
Bonde Andrup		39	1 ^{te}	47	1 ^{te}
Jens Jacobsen		44	1 ^{te}	38	1 ^{te}
Niels Nielsen		65	2 ^{de}	33	1 ^{te}
Jens Nielsen		42	1 ^{te}	58	2 ^{de}
Christian Nielsen		26	1 ^{te}	37	2 ^{de}
Jens Jacobsen		58	1 ^{te}	40	1 ^{te}
Aders Larsen		36	2 ^{de}	31	1 ^{te}

Oeders efterretninger

1771

Sjælland, Københvan,
Møn og Bornholm

Mandens navn og stand

Næringsvej

Alder

Ægteskabelig stilling

Hustrus alder

Antal af børn

Københavns
amt

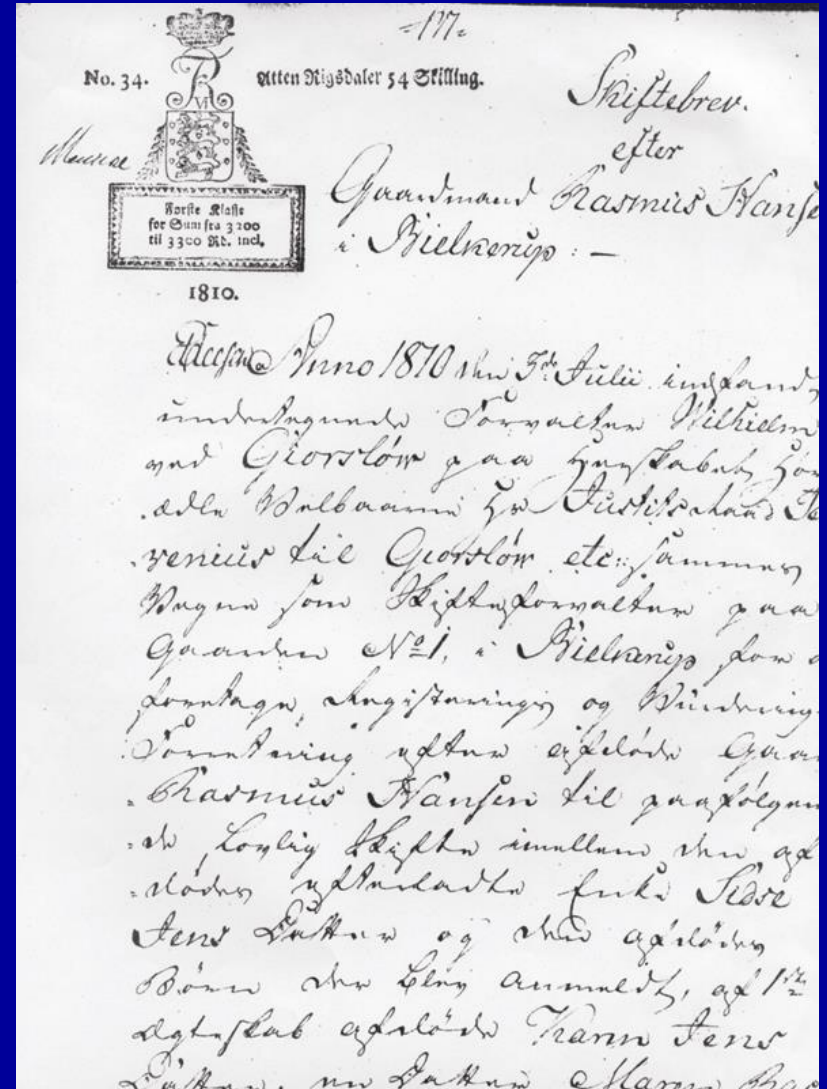
Originale
skiftebreve

1732 $\frac{29}{12}$,

1741 $\frac{20}{7}$,

1745 $\frac{17}{4}$

Her er der
oplysninger der
kobler

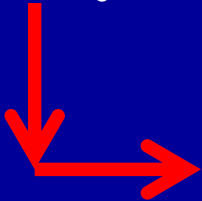
Centraladministrationen

Indsendelser af oversigter, jordebøger
mm bliver et vigtigt vilkår for at finde
kildemateriale

Lovgivningsinitiativ → Overblik

Godsejer

Indsender udskrifter af
jordebøger mm

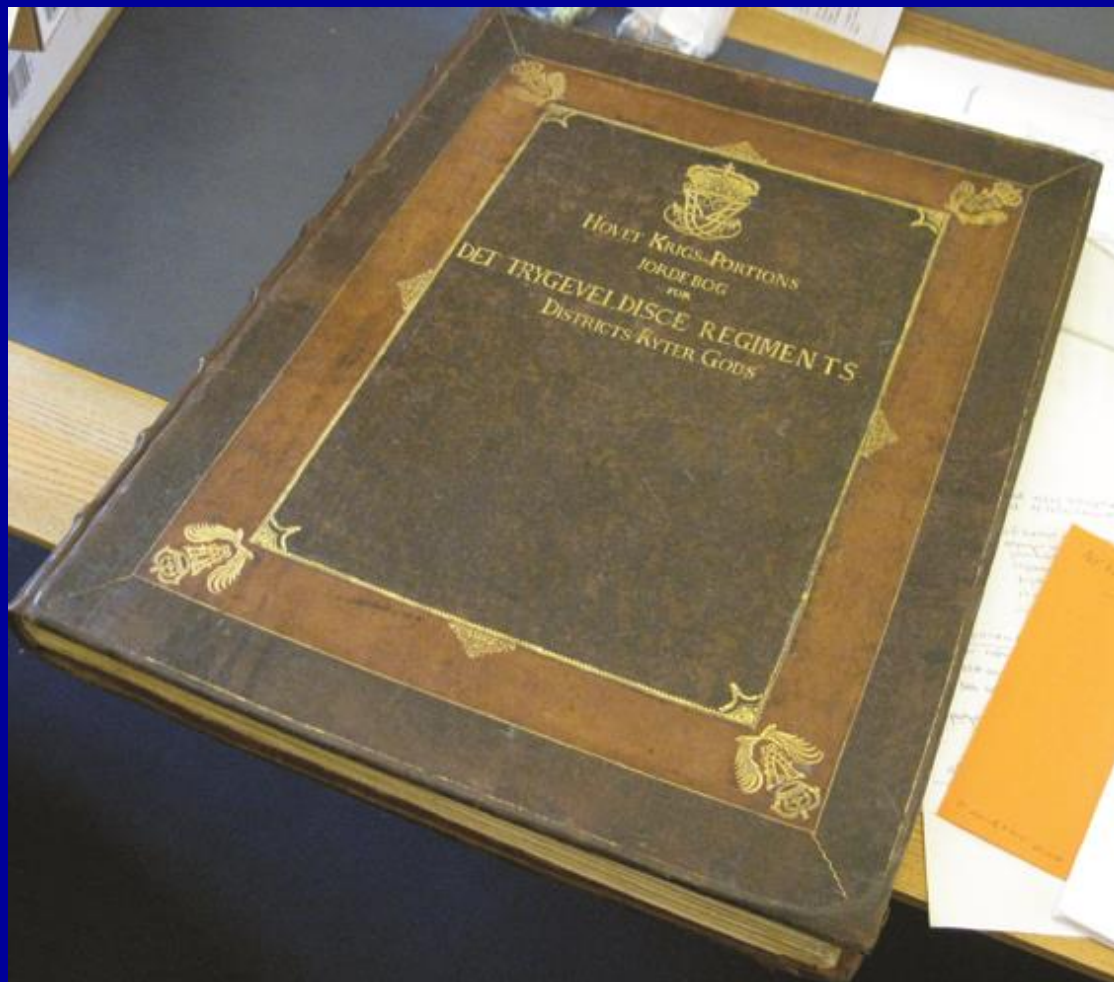
Rentekammeret

- Den materielle forvaltning af Danmark
- Landbrugets forhold - landboreformerne
- 1660-1848 Selvstændigt forvaltningsorgan
- 1848ff Finansministeriet mm.

Hartkornsspezifikationen

- 1778-(87) RTK 313.9-16
- 1788-(94) RTK 313.17-25

Rentekammeret

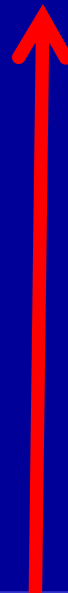

Hoved Krigs Portions Jordebog For det
Tryggeveldisce Regiments Districts
Ryttergods 1719

Danske Kancelli

Kilder som følge
af behov for
revision

Tilskud - revision

Regnskab - revision

Ønske om at have
indblik i noget -
rendyrket kontrol

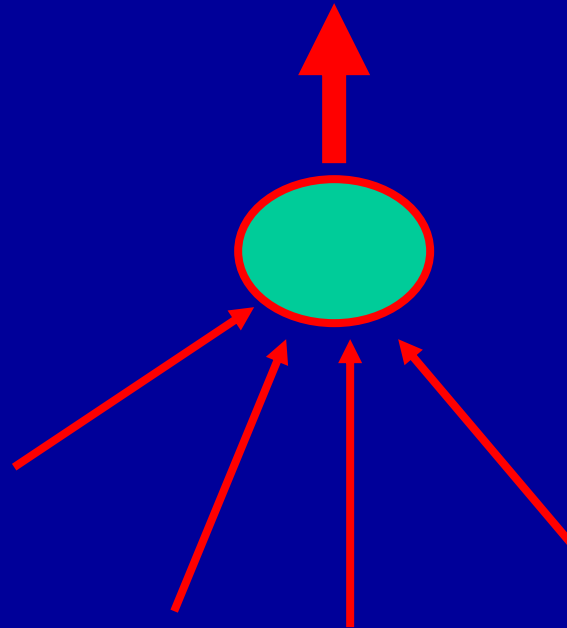
A high-altitude mountain landscape featuring rugged, rocky terrain in the foreground and a deep, wide valley in the background. The valley floor is covered in a dense forest of evergreen trees, and the surrounding mountainsides are steep and rocky. The sky is a clear, pale blue. A blue banner with white text is overlaid at the bottom of the image.

Reviderede regnskaber

Reviderede kirkeregnskaber

Amtsstuer

- Amtsskriver
- Amtsforvaltere

Reviderede amts(stue)regnskaber)

Reviderede byfoged regnskaber

Københavnske reviderede
regnskaber

Etc., etc.....

Kontributionsregnskab (bidrag)

Hovedregnskabet

Mange ting kan komme ind
under dette

Først og fremmest

Regnskaber for betalte
matrikel / kornskatter

Årligt helt tilbage fra
1670 /80

Pollested Dogn.
og bye.

Skifte til aar 1700.

Niels Andrusen
Lars Laursen
Christen Jansen
Mads Jansen
Husemænd.

Oleif Haaning
Lars Jansen
Christen Lafe
Laurs Luning

Høyerbye.

Jens Christensen
Lars Laursen

Skifte til aar 1700.

Jens Andrusen
Lars Christensen
Husemænd.

Jens Lauritsen
Lars Lund

Houlbr. Niels Haaning
Jørgen Jacobsen
Lars Laursen

Erøelsebye.

Lars Christensen
Lars Jansen
Gunnar Thomassen
Lars Jansen

MANDTALLER

Halsted Klosters
amt 1700

Mandtal på de
påbudne
Skattekor,
bilag 21

Regnskab for
uvisse indtægter

Normalt også en
del af kontribu-
tionsregnskabet

Allerunderdanigste
Regnskab

For de uvisse Indkomster som
er i de Kjøge er sørgfalden

fra 1te Januari 1733 til torsdagen 1734.

Revideret

og Griteret v. m. m.

H. v. Septemb. 1734.

Ekstraskatter

Forordningen 7/11 1711 om kvæg- og hesteskat

XXVIII. Forordning
Om Kog- og Heste- Skat udi Danmark.

Vi Friderich den Fierde, af Guds Naade, Konge til Danmark og Norge, ic. Giore alle vitterligt, at som Vi ingenlunde paatviler enhver af Borens Kiære og tree Undersaatter nok, som røttfindig skal vilde skionne og eftertænke, at nærværende Tidens Tilstand ikke andet medføre eller vil tillade, end jo Krigen til Lands og Bands, derved en erønkelig Fred at erholde, maa fortsættes, og at dertil anseelige Penge-Midler vil udfordres; Men som de hidindtil allernaadigst paabudne Skatter ikke findes tilstrækkelige, saa ere Vi nu til Borens Kiære og tree Undersaatters Børn og Forsvar imod Borens og deres Fiender, høyligen forarsaget efterskrevne Kog- og Heste- Skat at paabynde og befale, som Vi hermed allernaadigst bynde og befale; at 1. Alle Civil-Betiente, som i Rangen ere, skulle betale efter næstfølgende trende Classer.

1. Classe.

Borens Geheime- Raad og andre Raad indtil Justitz-Raad inclusive og de med dennem Rang have, for deres egne Personer	48 Rigsdlr.
For deres Hustruer	32 Rigsdlr.

For

Opremsningerne af de, der er undtaget: Bønder den gemene Almue.....

Forordninger fra 1711 til 1712. 111

Tienere svarer enhver efter deres Stand og Condition efter Forordningens Classer, indtil Ritmestere og Capitainer inclusive, men de øvrige fra Lieutenanter og til Gemeene inclusive, aldeles for sig, Hustruer og Børn at forskaanes; Men har nogen af Lieutenanter og andre deslige Ober-Officerer deres Hustruer, Tieneste-Tiunde, da svares for enhver og kortes udi deres Pen, som efter den 3die Articul 1 Rigsdlr.

2. Alle Borens egne og ved Borens Kongelige Hof befindende Pager, Laqvejer, Trompettere, Staldbetiente og Staldfolk sem bærer Liverie, for deres egne Personer som sædvanligen maa være befriede, men af deres Hustruer, Børn og Tiunde svares efter Forordningens Indhold.

3. Bønder og den gemeene Almue, som ej haver Herlighed, til de paaboende Gaarde efter den 7de Articuls Formelding, Substituter og Klokkere paa Landet, Gadehuus-Mænd, som alleene have en Koe, og de Huusmænd, som ere fattige, og dog kunde lade sig bruge ved et eller andet Stæd for Vange-Vogter, med deres Hustruer, Børn, Tieneste-Karle, Dreng og Piger, samt Indester, som ej bruger Haandværk.

4. De enrøllerede Ryttere, Dragoner, Soldater og Baadsfolk, Gadehuus-Mænd, som hverken have Heste eller Kior, ej heller bruger Haandværk, med deres Hustruer og Børn.

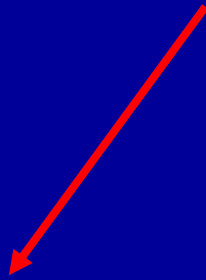
5. Huus- og andre Forarmede, som ikke kand fortjene deres Brød formedelst deres store Armød og høye Alderdom, hvilke dog bag i Mandtallerne skal opføres, paa det deres Bilskaar af Maagstraten paa et hvert Stæd kand vorde undersøet, og af Stift-Umbtmændene attesteres paa enhver Kiebstæds Mandtal, at det se forledes rigtig forholdet.

Ekstraskatterne 1743 og 1762

Særlig vigtige

Registre på Arkivalier Online

AO-hjælpemidler - registre diverse - Rigsarkivet, arkivskabte hjælpemidler

Rigsarkivet Arkivskabte Hjælpemidler	KU III: Petita til juridiske eksaminer (1950 - 1950)
Rigsarkivet Arkivskabte Hjælpemidler	KU IV: Petita til kirurgisk eksamen (1950 - 1950)
Rigsarkivet Arkivskabte Hjælpemidler	KU V: Petita til medicinske eksaminer m.v. (1950 - 1950)
Rigsarkivet Arkivskabte Hjælpemidler	KU VI: Petita til filologisk-historiske skoleembedseksaminer (1950 - 1950)
Rigsarkivet Arkivskabte Hjælpemidler	KU VII: Eksamen artium, privatister (1950 - 1950)
Rigsarkivet Arkivskabte Hjælpemidler	KU VIII: Eksamen artium, petitskolerne (1950 - 1950)
Rigsarkivet Arkivskabte Hjælpemidler	Præstehæstuer i Arends "Gejstligheden i Slesvig og Holsten" (1950 - 1950)
Rigsarkivet Arkivskabte Hjælpemidler	Register til inskriptionsprotokol 1747 (1950 - 1950)
Rigsarkivet Arkivskabte Hjælpemidler	Register til inskriptionsprotokol 1757 (1950 - 1950)
Rigsarkivet Arkivskabte Hjælpemidler	Register til Skattemandtal 1743, København (1980 - 1980)
Rigsarkivet Arkivskabte Hjælpemidler	Register til Topsøe-Jensen og Marquards Spøtaten (1950 - 1950)
Rigsarkivet Arkivskabte Hjælpemidler	Register til vestindiske skifter (1950 - 1960)
Rigsarkivet Arkivskabte Hjælpemidler	Roedes fortegnelse over Hofetaten (1950 - 1950)
Rigsarkivet Arkivskabte Hjælpemidler	Roedes register over Hofetaten (1950 - 1950)
Rigsarkivet Arkivskabte Hjælpemidler	Sagregister til kongelige resolutioner fra Rensekammeret (1900 - 1950)
Rigsarkivet Arkivskabte Hjælpemidler	Seddelregister til Finansdeputationens rejseunderstøttelser (1950 - 1960)
Rigsarkivet Arkivskabte Hjælpemidler	Seddelregister til Københavnske gadenavne (1950 - 1950)
Rigsarkivet Arkivskabte Hjælpemidler	Seddelregister til Overkigsskretærens håndbreve (1950 - 1950)
Rigsarkivet Arkivskabte Hjælpemidler	Seddelregister til Rigsarkivets journal (1906 - 1963)
Rigsarkivet Arkivskabte Hjælpemidler	Seddelregister til Skattemandtal 1743, København (1950 - 1950)
Rigsarkivet Arkivskabte Hjælpemidler	Seddelregister til Skattemandtal 1743, Købstæder og amter (1950 - 1950)
Rigsarkivet Arkivskabte Hjælpemidler	Seddelregister til Skattemandtal 1762, København (1950 - 1950)
Rigsarkivet Arkivskabte Hjælpemidler	Seddelregister vedr. Indlæg til udfærdigede håndbreve (1950 - 1950)
Rigsarkivet Arkivskabte Hjælpemidler	Søikordsregister til Centraladministrationens ressortforhold (1996 - 1996)

Matrikler

- 1662
- 1664
- 1680-matrikelekstrakterne
- 1688-landmålingsmatriklen

- Alle i Rentekammeret

Skøder

192.

Torsdagen den 16de August 1821. Kjøst.

N: 15 Albu 702 84 288. 20/10
1821
Løstale med 2 dual nummer
~~~~~

Skøde.

og indskrevet hos a Kjøst i Købstaden i København
gaaende, tilhørende og samvord at forsinde og affordet
tegen jeg med dette Kjøst følger og affordet er fra mig og mine Arvinger,
der mine Livs Præsentation under Tøgersen foraf Købstaden og Land Arvinger

Alfabetisk navneregister fra 1738

- Ført på udstederens navn, IKKE på modtagerens (dog for skøder og fæstebreve, der er tinglyst)

Amtsarkiver

Udvikling fra
omkring 50 amter i
1660 til 14 omkring
1800

Fattigvæsenet

Borgerskaber

ET LIDET KENDT
SUPPLEMENT TIL KIRKEBØGERNE

VED
ALFRED LARSEN

I Rigsarkivet opbevares den kendte genealog J. C. L. LENGNICKS uddrag af en meget stor del af landets kirkebøger. Samlingen omfatter 79 bind, og uddragene er foretaget i årene omkring 1850. For landsognene omfatter uddragene kun personer udenfor bondestanden, og i almindelighed, bortset fra præster, degne o. l., kun personer der bærer et slægtsnavn.

Man har længe vidst, at visse af de kirkebøger, som Lengnick havde taget uddrag af, senere var forsvundet. I hvor stor udstrækning dette var tilfældet har man dog ikke hidtil haft nogen oversigt over. På givne foranledning er en sådan undersøgelse nu foretaget, og resultatet bringes nedenfor. Som det vil ses, er det desværre et forbløffende stort antal kirkebøger der er forsvundne i årene fra omkring 1850 til 1890. Værdien af Lengnicks uddrag er derfor endnu større end hidtil antaget, da de i alle disse tilfælde må henregnes til primære kilder.

Undersøgelsen er foretaget ved at sammenholde Lengnicks uddrag med arkivar S. Nygårds „Danmarks kirkebøger“.

Forkortelser: ~ viede, * fødte, † døde.

FORTEGNELSE OVER SOGNE,
HVOR LENGNICKS UDDRAG ER PRIMÆRE KILDER

A. Landsarkivet for Sjælland.

AAGEBY: ~ 1719-1752 * 1723-1752 † 1721-1752.
ALLERSLEV (Voldborg hdr.): ~ 1711-1796 * 1684-1799 † 1685-1797.
BIRKET: ~ 1759-1772 * 1759-1774 † 1747-79.
BJÆRGBY, MUNKE-: * 1750-1762.
BOESLUNDE: † 1553-1853 (fra Epitafier).
BROMME: * 1750-1762.

J.C.L. Lengnicks kirkebogsuddrag

Personalhistorisk Tidsskrift 1957 - fortegnelse over sogne, hvor Lengnick er primær kilde

Himmelev sogn:

Her er Lengnick primær
kilde frem til 1750

HELD OG LYKKE

Med at åbne den spændende bog med de
mange kilder

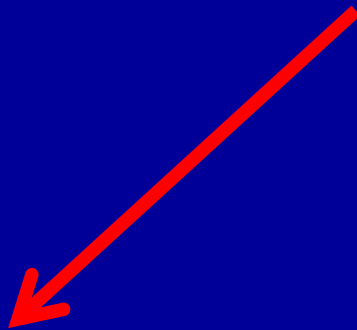
Men??????

Kan det overhovedet lade sig gøre at arbejde med slægtsforskning

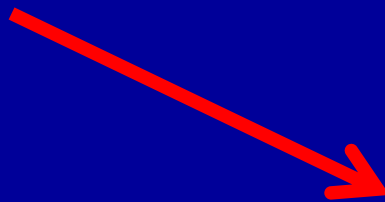

uden kirkebøger og folketællinger?

Nogle vil mene,
at så er ALT
håb ude - at vi
aldrig kan
komme videre

Holdningen i aften

NEJ - alt håb er
ikke ude

*Det er lidt ligesom
at komme for sent
til det sidste S-tog*